

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๘

โลกของพระ

ไปดูตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ก็น่าสงสาร เห็นเราไปนี้รุ่มเลย โธ น่าสงสารมากจริง ๆ รัฐบาลเราควรจะหนักทางโรงพยาบาล โรงพยาบาลไม่ควรจะด้อยนะ เพราะคนไข้เป็นความจำเป็นมากทั่วแผ่นดินไทยเรา มีโรงพยาบาลอยู่ที่ไหนรุ่มอยู่ที่นั่น คนไข้ไม่มีที่ไปชีวิตอยู่กับหมอ ทางรัฐบาลเราควรจะพิจารณาทางแง่นี้ให้หนักมากกว่าแง่อื่น ๆ คนไข้เป็นคนจนตรอกจนมุมได้รับความทุกข์ความทรมานมากทางด้านจิตใจ ด้วยทางร่างกายด้วย ควรจะเพิ่มงบประมาณอีก ถ้าเป็นหลวงตาบัวจะเพิ่มให้เยอะเลยเชียวนะ

ถ้าหลวงตาบัวเป็นรัฐบาลจะเพิ่มให้ทางสาธารณสุขนี้มากกว่าเพื่อน เพราะไปเห็นแล้วสลดสังเวชนะ พอเราไปนี้รุ่มเข้ามาหาเรา อันนั้นขาดอันนี้ขาด ถามอะไรไม่มี ๆ น่าสงสารนะ เราก็มองเหมือนกันกับเขา เวลาถามเขาว่าไม่มี ที่นี้เขาเอื้อมมาหาเรา เราก็มองไม่มีอีก เลยต่างคนต่างไม่มีด้วยกัน เขาไม่มีสิ่งของ เราไม่มีเงินซื้อของมาให้เขา มันสู้ไม่ไหวมากจริง ๆ นะ โรงพยาบาลละมากเกี่ยวกับวัดนี้นะ มาทุกแห่งเลยใกล้ไกล ไม่สำคัญมาเรื่อย ๆ ๆ พอว่างบ้างเราก็ตามไปดู ๆ คือไปดูเหตุการณ์ทุกสิ่งทุกอย่างเสียก่อน พอที่จะช่วยได้เล็กน้อยเพียงไรเราต้องไปดูเสียก่อน

อย่างศรีสงครามนี้ก็จนตรอกไม่มีตึกให้คนไข้อยู่ ขอก็ตกลงแล้ว เรียกคณะกรรมการมาปรึกษากันกับหมอ ตึกขนาดนี้จะประมาณเท่าไรราคาที่เป็นธรรม ไม่ใช่ราคาของการซื้อการขายธรรมดา เป็นราคาของพระว่าอย่างนั้นเถอะนะ พระช่วย ก็ให้พอเป็นพอไปทุกด้าน ทางนั้นก็ไม่ได้ให้ขาดทุนทางนี้ก็ไม่ได้บอบช้ำมาก เพราะเราช่วยหลายด้านหลายทาง ตกลงกันแต่ละโรง ๆ นี้ก็สร้างกันไปเรื่อย เราจ่ายเป็นงวด ๆ ไปนะ คือจะจ่ายตามที่กำหนดไว้ไม่ได้เลยเราไม่มีเงินก้อน เพราะมีมาเท่าไรเราก็ช่วยอยู่อย่างนั้นตลอด เวลาที่มีมากก็หนุนกันเข้าไป ๆ พองวดนั้นมาก็จ่ายให้งวดนี้มาก็จ่ายให้ ไม่ได้มาพร้อมกันงวดของแต่ละหลัง ๆ ไม่ได้มาพร้อมกัน งวดนั้นมาเดียวงวดนี้มา มาเป็นระยะ ๆ เราก็จ่ายไปตามระยะ ถ้ามาพร้อมกันหมดหรือพอตกลงกันแล้วต้องจ่ายตามนั้นเราไม่มีเงินให้จ่าย ตึกหลังเดียวก็ไม่ได้อย่าว่าแต่หลายหลังเลย ตูมทีเดียวไม่ได้เลย มันต้องจ่ายแบบนี้ช่วยกัน

เพราะมันหลายด้านไม่เพียงแต่โรงพยาบาล ทางอื่นก็มา ซึ่งเป็นทางที่จะช่วยเหลือกันทั้งนั้น สมควรที่จะช่วยขนาดไหนเราช่วยทั้งนั้น เราไม่เก็บ เรื่องเงินวัดนี้

ไม่เก็บ มีเท่าไรทุ่มหมด หลวงตาบัวตายแล้วยังเหลือแต่บาตรนั้นแหละทรงเกียรติหลวงตาบัว ตายแล้วมีแต่บริวาร ๘ นั้นแหละทรงเกียรติของพระ ตายแล้วมีเงินเป็นล้าน ๆ โอ๊ย ดูไม่ได้เลยนะ ขายศาสนาจริง ๆ พระตายมีเงินเป็นล้าน ๆ ๆ ไม่สมควรอย่างยิ่งกับพระซึ่งเป็นผู้เสียสละแล้วกลับมาสั่งสมอย่างนั้นไม่เหมาะ ชัดกับหลักศาสนาอย่างยิ่ง เรียกว่าสวนทางกันเลย ชัดกับศาสนาร้อยเปอร์เซ็นต์ไปเลย ศาสนาสอนให้เสียสละหมด พระยามหากษัตริย์เสด็จออกมาจากพระราชวัง ออกมาเสียสละหมดไม่เคยเห็นพระราชวงศ์ใดกลับคืนไปเกี่ยวข้องกับสกุล ไม่เคยมีในตำรา มีแต่องค์ไหนออกก็เด็ดเลย ๆ ไปเลย ๆ สละหมด ไม่เคยไปไต่ไปถามละเรื่องการเงินการทองข้าวของสกุลเป็นยังไง ไม่เคยไม่ว่าองค์ใด

พระราชามหากษัตริย์มาบวชในพุทธศาสนาเรานี้มากมายนะ เป็นอย่างนั้นทั้งนี้พวกเศรษฐีก็เหมือนกันออกมาแล้วตัดเลย ความเป็นเศรษฐีขาดสะบั้นกันเวลาออกจากบ้านไปเลยไม่คืนมาเกี่ยวข้องอีก นี่ในตำรา เอาตำรามาพูดชี้ข้อยืนยันมีอยู่ ท่านไม่เคยเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ ท่านเพื่อมรรคเพื่อผลโดยถ่ายเดียวนะ ไม่มีอะไรใหญ่กว่าธรรม ตัดออกหมดเพื่อธรรมอย่างเดียว ไม่ว่าพระราชามหากษัตริย์เศรษฐীগูมพีออกมา ออกมาก็ตัดขาดกันเลย พอพ้นบ้านออกมาแล้วท่านสลัดทีเดียวปุ๊บเลย แม้แต่ญาติโยมที่จะไปเกี่ยวข้องก็ไม่ปรากฏในตำรานะ ว่าไปพัวพันกันเรื่องอะไรการเงินการทองมรดกอะไรไม่มี ออกแล้วออกเลย ๆ เป็นคนละโลกไปเลยว้างั้นเถอะโลกของพระโลกของฆราวาสท่านเป็นอย่างนั้นมา นี่ละศาสนาเป็นอย่างนี้ คือเสียสละทุกอย่าง

เงินนี้เข้มงวดกวดขันมากในครั้งพุทธกาล ท่านไม่ให้มีเลยที่แรก ไม่ให้มีจริง ๆ เรื่องเงินไม่ให้มาเกี่ยวข้องเลย นี่ละพุทธบัญญัติข้อต้นเงินนี้ห้ามเป็นอันขาดเลยไม่ให้แตะ จะรับเองก็ดีให้คนอื่นรับก็ดีใครรับก็ดีไม่ได้ทั้งนั้น ตัดขาดสะบั้นไปเลย เรียกว่าเป็นคนละโลก เงินนี้ไม่เกี่ยวข้องกันเลย เป็นคนละโลกไปเลย นี่เป็นพุทธบัญญัติข้อต้นที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติข้อแรก ที่นี้ครั้นต่อมาผู้ที่บวชก็มีหลายสกุล เหลื่อมล้ำต่ำสูงต่างกัน สกุลที่ละเอียดลออเช่นพระราชามหากษัตริย์มาบวชซึ่งไม่เคยสมบุกสมบันแต่มาถูกสมบุกสมบันนี้รู้สึกว่บอบช้ำมาก

เมณฑกเศรษฐีเห็นเหตุการณ์อย่างนี้ เลยไปทูลขอความผ่อนผันจากพระพุทธเจ้า เห็นความลำบากของพระมหากษัตริย์ที่เสด็จออกบวชมีแต่สกุลนี้มณฑลละเอียดลออมาบวช มากี่อาหารการกินโลกเขาเป็นยังไงก็เป็นอย่างนั้น บิณฑบาตก็จะไปแบบเขา ที่นี้เป็นมหากษัตริย์จะตัดตัวเองให้เป็นอย่างนั้นทันทีก็เป็นไปไม่ได้ เมณฑกเศรษฐีเลยไปขออนุญาตความผ่อนผันจากพระพุทธเจ้า คือขอให้ผู้มีรับเงินไว้

สำหรับจับจ่ายใช้สอยเพื่อท่านผู้มีความจำเป็น ขอพระพุทธเจ้าทรงอนุญาตในข้อนี้ ขอให้ผู้อื่นรับได้ คือพระไม่เกี่ยวข้องและให้คนอื่นเป็นผู้รับแทนได้ ให้เขาจัดซื้อหาอะไรมาถวายท่านจะเป็นการบรรเทาเบาความทุกข์ลงมากมาย

พระพุทธเจ้าจึงทรงลดหย่อนลงมา เอา ถ้ามีความจำเป็นจริง ๆ ให้มีผู้รับปัจจัยนั้นไว้เพื่อแก้ปัญหาที่เท่านั้น กับปัญหาคือสิ่งจำเป็นที่จะซื้อจะหามาสำหรับพระ แต่เราคาดคะเนอนุญาตให้พระรับเองหรือเขารับไว้ก็ดี ถ้ามีความยินดีต่อการรับเงินรับทองนั้นปรับอาบัติอีก คือไม่ให้ยินดีในเงินในทอง ให้ยินดีในแก้ปัญหาต่างหาก กับปัญหาคือเงินทองจะแลกเปลี่ยนมา ให้ยินดีทางโน้นต่างหากไม่ให้มายินดีในเงินทองนี้เป็นข้อผ่อนผัน ที่นี้ก็เลยลามปามซิให้คนอื่นรับได้ สุดท้ายใครรับก็ไม่เหมือนเรารับ ผาดใส่ยามเต็มยามไปเลย น้ำมันจะไปอย่างนั้นแล้วนะ

อย่างสัตตาคหานี้ก็เหมือนกัน สัตตาคหณียกิจ เข้าพรรษาแล้วไปได้ภายใน ๗ วัน หากมีความจำเป็นจริง ๆ ให้สัตตาคหาไปได้ภายใน ๗ วัน เช่น บิณฑบาตเจ็บไข้ได้ป่วย พระราชามหากษัตริย์นิมนต์ให้ปรับทาน เพื่อนฝูงมีความกระสันหรือเจ็บไข้ได้ป่วยอย่างนี้ให้สัตตาคหา หรือกฐินวิหารชำระตุรุดโทรมให้สัตตาคหาไปนำไม้มาอะไรมาซ่อมกุฏิ ให้ไปได้ภายใน ๗ วันถ้ามีความจำเป็นอย่างนี้ นอกนั้นก็อนุโลมลงบ้าง แต่เดี๋ยวนี้มันเลยอนุโลมเป็นอนุหลวมอนุหลกไปเลย ไม่ได้เป็นอนุโลมมันกลายเป็นอนุหลกไปแล้วเดี๋ยวนี้ หลกไปหมด เข้าพรรษาแล้วพระก็ป่วยเปื่อย ๆ อยู่ตามทุกแห่งทุกหน เพราะถือข้ออนุโลมนี้ มันเลยอนุโลมเป็นช่องว่างให้พวกอลัชชีแสดงตัวออกตีตลาดหลกเหลวหมดเวลานี้ มันน่าสลดสังเวชนะ

นี่ละพุทธบัญญัติฟังเอาซิท่านว่าอย่างนั้น มีความอนุโลมผ่อนผันเวลาจำเป็นให้ไปได้ภายใน ๗ วันแล้วกลับมาค้างคืน เช่น ไปหาไม้มาซ่อมวิหารมาซ่อมศาลาซ่อมกุฏิหา ยังไม่เสร็จภายใน ๗ วันแล้วกลับมาค้างคืน อย่างน้อยให้ได้ค้างคืนหนึ่งแล้วกลับไปเอาไม้อีกไปชนไม้มาอีก จนกว่าจะสำเร็จ หรือพระปาฏิโมกข์ไม่มีให้สัตตาคหาไปเรียนปาฏิโมกข์ นี่ท่านก็อนุโลมผ่อนผันให้ไปได้ภายใน ๗ วันเหมือนกันหมด แต่เดี๋ยวนี้ไม่ทราบเป็นยังไงมองไปเห็นเหลืออร่ามเต็มบ้านเต็มเมืองเต็มตลาดตลาดเล ใครก็อ้างว่าสัตตาคหา ๆ ไม่ทราบสัตตาคหาที่มีความหมายอะไร ท่านอนุญาตยังไงบ้างมันไม่ได้เป็นอย่างนั้นนี่นะ มันเลยเป็นอนุหลกไปเลย พอมีช่องว่างตรงไหนคิดหนึ่งเป็นเอาแหละ

อย่างเงินอย่างทองนี้ก็เหมือนกัน ช่องว่างมีเท่านั้นละที่ทรงอนุญาตให้คนอื่นรับได้ แต่ห้ามไม่ให้ยินดีในเงินทองที่เขารับไว้เพื่อตน แต่ให้ยินดีในแก้ปัญหาที่จะเอาเงินไปแลกเปลี่ยนมานั้นต่างหาก นั่นท่านเอาขนาดนั้นนะ ถ้ายินดีในเงินในทองที่เขาเก็บไว้เพื่อตนนั้นไม่พ้นอาบัติ ปรับโทษเลย เป็นยังไงเดี๋ยวนี้พิจารณาซิ เต็มยามเลย

พูดตามความจริงนี้จะให้ว่ายังใจอีก เราถือศาสนาพุทธพระพุทธเจ้าว่ายังใจก็นำมาสอนกันละซีให้ได้รู้เรื่องราวบ้าง

มันหมดเข้าไป ๆ นะจนทุเรศ เฒ่าแก่มาเท่าไรยิ่งปลงธรรมสังเวชหนักเข้า ๆ มันแปลกอยู่ที่มันน่าจะมาปลงธรรมสังเวชห่วงใยชีวิตเจ้าของกลับไม่ห่วงนี่นะ กลับไปห่วงโลก จวนจะไปเท่าไรยิ่งห่วงโลกมากเข้า ๆ มองดูมันเป็นมรสุมเป็นฟินเป็นไฟเผาไหม้ทั่วโลกดินแดนนี้จะไม่ให้ห่วงได้ยังไง อันนี้มันไม่เผาวายังงี้จะมาห่วงทำไมมันไม่เผาณี พูดตรง ๆ อย่างนี้ซี เวลามันเผามันก็เผา แต่เวลามันไม่เผาจะไม่ให้พูดบ้างหรือ มันไม่เผาก็ต้องบอกว่ามันไม่เผา นี่มันไม่เผาไม่ห่วง

จะไปเมื่อไรพร้อมเสมอเรา อันนี้ของใช้เฉย ๆ ใช้ไม่ได้แล้วหรือทั้งปีวะเดียว สลัดปุ๊บไปเลยไม่เห็นมีอะไร เหมือนกับเครื่องไม้เครื่องมือเรานี่ อันนี้มันก็หักอันนี้มันก็เสียใช้ไม่ได้แล้วหรือ ดูใช้ไม่ได้แล้วทั้งปีวะก็เท่านั้นเอง นี่ร่างกายของเราเป็นเครื่องใช้เหมือนนี้ หัวใจต่างหากเป็นเจ้าของตัวสำคัญ หัวใจพร้อมแล้วยัง ถ้าหัวใจพร้อมแล้วหมดห่วง เพราะฉะนั้นจึงพากันสร้างหัวใจให้หมดห่วงนะ อย่างน้อยความห่วงใยให้เบาลงด้วยอำนาจของธรรมเข้าครอบ ถ้ากิเลสเข้าครอบแล้วจวนจะตายเท่าไรยิ่งตื่นยิ่งติดเป็นบ่ก่อนตายเสียด้วยซ้ำไปนะไม่ใช่ธรรมดา

ธรรมพระพุทธเจ้าประจักษ์อยู่ในหัวใจของทุกคนนั่นแหละ สด ๆ ร้อน ๆ แต่ไม่มีผู้นำมาปฏิบัติมันซี ไปโดยเอาแต่กิเลสมาเผาหัวเจ้าของก็ร้อนเป็นฟินเป็นไฟ ถามปากไหนแบบเดียวกันหมด มีแต่ความทุกข์ความเดือดร้อนเต็มบ้านเต็มเมืองหาผู้มีความสุขจะเอามาอดกันสักชนิดหนึ่งเท่าฝ่ามือก็ไม่มี ทั้ง ๆ ที่ต่างคนต่างดิ้นหาความสุข ดิ้นไปด้วยอำนาจของกิเลสละซีจะหาความสุขได้ยังไงมันก็มีแต่กองทุกข์ ถ้าดิ้นไปด้วยอำนาจของธรรมแล้วเย็นสบาย ได้มากได้น้อยมีมากมีน้อยเย็นสบายทั้งนั้นแหละ

นี่ไม่ได้ไปตามอรรถตามธรรมชิลโลกถึงได้ร้อน นี่ชิลถึงได้เป็นห่วง พูดหลักความเป็นห่วงเป็นอย่างนี้ มองไปไหนมันเป็นฟินเป็นไฟไปหมดทั่วโลกดินแดน มันไม่มีละชาติชั้นวรรณะ สมมุติว่ากันเฉย ๆ มีแต่ลมปากเท่านั้นละ กิเลสไม่ได้ไปสนใจกับสมมุติว่าชั้นนั้นชั้นนี้เนะ มันบีบที่หัวใจ ๆ ความทุกข์มันเป็นไฟอยู่ที่หัวใจไม่อยู่ที่ไหนนะ มองเข้าไปจุดมหาเหตุมันชิลความทุกข์อยู่ตรงนั้น นอกนั้นเอามาประดับร้านกันเฉย ๆ คนนั้นเป็นอย่างนั้นคนนี้เป็นอย่างนี้ ผู้นั้นมั่งมีผู้นี้มีฐานะมียศถาบรรดาศักดิ์สูงอย่างนั้นสูงอย่างนี้ ว่ากันประดับร้านไปเฉย ๆ ความทุกข์ที่เกิดเพราะอำนาจของกิเลสมันไม่ได้ประดับร้าน มันเอาจริงเอาจังเผาอยู่ในหัวใจ

วันนี้วันพระไม่ใช่หรือ เอ้า ไหว้พระเสี